

Opschrift

Vergadering van 23 april 2019

Nummer: 2019_MV_00143

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Stijn De Roo: Cavaille-Col Orgel Sint-Niklaaskerk

Raadslid(-leden):

Stijn De Roo - CD&V

Bevoegd: Annelies Storms

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Na de brand van de Notre-Dame werd er gevreesd voor het grote Cavaille-Col die in de Kathedraal staat. We dreigen soms te vergeten dat wij in onze stad ook dergelijk speciaal orgel in ons bezit hebben. Dit orgel staat in de Sint-Niklaaskerk en heeft dringend middelen nodig voor restauratie.

Vraag:

1. Wat is de staat van het orgel in de Sint-Niklaaskerk?
2. Is er budget voorzien voor een restauratie van het orgel binnen afzienbare tijd?

Goedgekeurd door het vragenuurtje in vergadering van 28 mei 2019.

Antwoord

24 april 2019

Het orgel van de Sint-Niklaaskerk is inderdaad een uniek instrument wereldwijd. Het komt uiterst zelden voor dat een orgel in een zo authentieke staat bewaard bleef en dit is niet het minst te danken aan de zeer hoge kwaliteit van het instrument, zowel op vlak van materialen als uitvoering. De authenticiteit van dit Cavillé-Coll orgel is ongeëvenaard.

Het orgel werd van 1960 tot 2010 ingepakt door de slechte staat van de Sint-Niklaaskerk. Sedert 1960 werd het orgel niet meer bespeeld. De afgelopen jaren werd het orgel onderzocht door experts die een restauratiedossier opstelden.

Omwille van verzakkingen van het doksaal werden in 2013 succesvol stabiliteitswerken uitgevoerd. Om deze werken te kunnen uitvoeren heeft men toen de primaire windvoorziening (blaasbalg) weggenomen. Het geheel is ondertussen terug in het kerkschip, maar verkeert in slechte staat. De balg dient gerestaureerd en opnieuw onder het orgel te komen, de verdwenen draagstructuur van de balgenkamer dient gereconstrueerd te worden.

Het orgel is zo goed als compleet en constructief stabiel, maar heeft een grondig nazicht en herstel van alle mechanische delen nodig. Alle 2286 pijpen van het orgel moeten nagekeken worden en hebben een herintonatie nodig. 22 pijpen ontbreken en moeten vervangen worden. De originele wenteltrap tussen orgel, balgkamer en schip is verdwenen. Een oude bevochtigingsinstallatie heeft schade veroorzaakt door watersinsijpeling, de impact daarvan kan pas onderzocht worden na ontmanteling. De windladen zien er visueel goed uit, maar op functioneel vlak kan dit pas na onderzoek en restauratie worden geëvalueerd.

Een ideaal scenario voor de restauratie van het orgel is een totaalaanpak van het kerkschip. Een gerestaureerd Cavallé-Coll orgel verdient een kwalitatieve omkadering, zowel bouwkundig als inhoudelijk.

Momenteel wordt een beheersplan opgesteld voor de Sint-Niklaaskerk, dat is een lange termijn draaiboek (20 jaar) voor onderhoud en restauratie van de kerk, inclusief het orgel. Voor het opstellen van het beheersplan is een budget voorzien van 75.000 euro. Het beheersplan wordt binnenkort ingediend voor préadvies bij het agentschap Onroerend Erfgoed.

Voor de expertise van het orgel, de restauratie van het orgel zelf en de ruwbouw naar het doksaal met trap is budget voorzien gespreid over 2020-2021 en 2022. De kosten voor de ruwbouw van het doksaal, de trap en het werfatelier worden geraamd op 333.000 euro. De restauratie voor het orgel zelf wordt geraamd op 1.387.500 euro.

Van dat bedrag zouden we 60% tot 70% kunnen terugkrijgen met de erfgoedpremie.

Een belangrijk aspect in de tijdsplanning van de orgelrestauratie is de wachttijd voor erfgoedpremie. Voor kerken is de wachttijd momenteel 7 jaar. Men kan het orgelrestauratiedossier zonder goedgekeurd beheersplan indienen, maar mét goedgekeurd beheersplan krijgt het voorrang op de premiewachttijst.

We hopen dan ook dat de restauratie van het orgel én de Sint-Niklaaskerk voorrang gaan krijgen op de premiewachttijst en dat er dan sneller kan gestart worden met de restauratie.

Maar de eerste stappen zijn gezet en er is budget voorzien, maar het is belangrijk dat het beheersplan nu verder kan gezet worden.

